

## „Éhinség lesz Európában“

London, december 7.

Clynes, a lemondott élelmezési ellenőr az élelmező-bizottság elnökéhez intézett levelében rámutatott, hogy a világ élelmezési viszonyai még bizonyos ideig aggasztók lesznek. E télen éhinség fogja meglátogatni Európa nagy területeit. Ezért meg kell tenni a fontosabb biztosító intézkedéseket az élelmiszerek igazságos és egyenletes elosztására a tél és a tavasz folyamán.

# HIREK

## A mai Gerbeaud

Déli tizenkét óra után a Gizella-téren az egyik épület előtt — melynek ormán a *Gerbeaud* név ékeskedik — nagy csomó kocsis és autó álldogál. A sarokhoz közeleső üzlet-ajtón valóságos népvándorlás van. Egy harctérről hazatérőben levő vidéki barátommal, aki itt mindent ki akar tapasztalni, mi is benyitottunk. De rögtön meg is bántuk. Mert amit ott látni, az egy igazi budapesti specialitás.

No nem az régi, amikor ez a hely volt Budapest tout crème-jének találkozóhelye. Amikor különösen a délutáni órákban tulnyomóan a legegánsában öltözött finom és szép nők s csak kevés, de jó modoru férfi fogyasztotta a teát és jóízű süteményeket. Akiknek nem is annyira a sütemények fogyasztása, mint inkább a toilették bemutatása, megbámulása és a médisance volt fontosabb. Amikor a kiszolgáló kisasszonyok — lehetnek vagy tizenöt, az egyik kedvesebb volt mint a másik — mind egyszerűen, de csinosan feketébe öltözve, szinte hangtalanul jártak a vendégek között. S amikor a bejárattal szemben levő kis trónuson egy kedves és előkelő modoru, svájci — franciául és németül kitérően de magyarul csak törve, amolyan francia dialektusban beszélő hölgy, *mademoiselle Matilde*, a Gerbaudné unokahuga, egy-egy mozdulattal, vagy szemének egyetlen intésével dirigálta, az izlésesen berendezett, finom, jólevegőjű elegáns üzletben és a szalonokban kiszolgáló kisasszonyokat pincéreket és a pénztáros kisasszonyt, akinek a visszaadásnál csak finom, új bankjegyeket és vadonatúj ezüst, nikkel és rézpénzt volt szabad visszaadni.

Most mind ennek épp az ellenkezője történik. Az üzlethelyiség ugyan a régi. Csak éppen hogy a szőnyegek legnagyobb része fel van szedve. A jobbra eső kis szalon butorai sárgászürke áthuzattal vannak bevonva. A világitás a fele annak, ami volt. Az egész helyiség pedig barátságatlan, rideg, fütetlen és roszzszagu. Pedig olyan léghuzam van az ajtó állandó nyitogatásától, hogy az emberek egy része kalapban áll és ül. Vidéki hadibarátom ugyan azt mondta, hogy ennek nem a cug, hanem nagyrészt valószínűleg a megszokás az oka, de én nem

lévén antiszemita, ezt nem hittem neki, hanem inkább a léghuzam mellett, illetőleg benne maradtam.

*Mademoiselle Matilde* is épp oly kedvesen ül régi helyén, mint valaha, csak már nem üdvözli könnyed fejbólintással az ismerős vendégeket — mert ilyenek ninsenek — és gyakran szinte csodálkozó szemmel néz szét a helyiségben nyüzsgő publikumra. A pultok előtt olyan ácsorgás, várás és agyarkodás folyik a süteményekért és cukrokért, mint egy községi lóhús-mészárszékben, ahol véletlenül igazi községi disznósirt adnak a jegyekre. A kisasszonyok egy része is régi, de sokan — most már harmincnál is több van — újak. Akik már a háboru hozta közönség modorához vannak szokva. Nem szolgálatkészek, nem előzékenyek, kissé tulhangosak és ugyanolyan háborus eleganciával viselik különböző színű ruháikat, mint a közönségük.

A közönségük kérem, amely bizony nagyon megváltozott. Isten tudja hol vannak, hova tűntek a szép, finom és elegáns nők és férfiak. A régiak. Senki. Még a legutolsó *Freystaettler* báró sincsen jelen. Bizonyára nem bírja a cugot.

Pedig — mondja vidéki hadibarátom — én láttam *Freystaettlert* a váci-utcán, vörös fez van rajta és titkárán mintha nem is egy nagyvárosnyi zs.-nek, hanem valami török pasának a fia volna. — Barátom azonban egy javithatatlan antiszemita s én ismét nem hittem neki, mert én tudom, hogy a báró nem vallási szempontból viseli a fezt, hanem azért, hogy ezzel külföldi és idegen voltát dokumentálja, az idegenét, akit nem szabad bántani. Tehát barátom felvilágosítása helyett inkább gesztenye purét és rumos teát rendeltem egy éppen arrahaladó kisasszonynál, aki már a régi időkben is sokszor és jól szolgált ki.

Hozta is mindjárt, s miközben mi az igazán jóízű dolgokat fogyasztottuk, régi szokás szerint kissé megállott asztalunk előtt csevegni. Csakugy mint háboru előtt.

— A közönségről nem is akarok beszélni, — mondta — hiszen azt látja szerkesztő ur, hogy itt mi van. Hogy miért vannak áthuzva a butorok? Hát nem tuljó az még így is ezeknek? Sütemény, torta és mignon az nincsen kérem. Már mind szétkapkodták. Ha ilyet tetszik akarni, akkor délelőtt tíz órakor tessék jönni és szépen sorbaállani, mint a cigaretta vagy zsirkiosztásnál szokták. Pedig körülbelül háromszáz cukrászmunkást foglalkoztatunk.

— Cukorka? Annak kilója most 44 korona, de azt is csak ritkán kapni. Mindent széthordanak ezek. Valódi csatákat vivnak itt és hátsó üzletükben.

— Hogy mit tetszik fizetni? Egy tea rummal és egy gesztenye-puré: öt korona ötven. Igen, igen, hiába csodálkoznak, csak öt korona ötven. Mi kérem nem vagyunk árdrágítók. Mindennek az ára felment ugyan kissé, de hol vagyunk mi a budapesti vendéglői és kávéházi áraktól...

És igaza volt a kedvesnek. Az egyetlen, amivel szegény, tapasztalni vágyó vidéki hadibarátomat meg tudtam világitani, az volt, hogyha az embe

Gerbeaudnál különös szerencse folytán hozzájut valamihez a nagy tolongásban, az még mindig finom, jókinézésű és jóízű dolog, nem olyan, mint a Gerbeaud hadiközönsége. Amitől az isten őrizzen. *A. D.*

---